

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

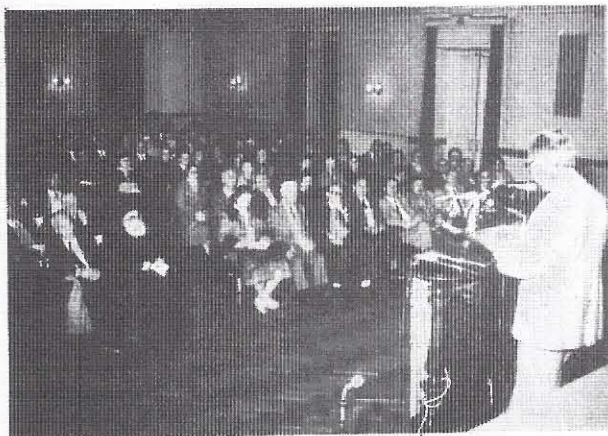
Ραδιοτηλεοπτική Ποιμαντική

Συγκεκριμένες προτάσεις*

ΤΟΥ Κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Έπ. Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών

Δημιουργία Ομάδας Έργασίας

Με την προοπτική αυτού του νομοσχεδίου είναι σκόπιμο, από την πλευρά όλων εκείνων που συνιστούν το σώμα της Έκκλησίας — ένα μεγάλο τμήμα της οποίας εκπροσωπείται στο παρόν συνέδριο — και υπό την αιγίδα της δικαιοσύνης Έκκλησίας⁹, να συσταθεί μία ομάδα εργασίας που να καταλήξει σε θέσεις, προτάσεις και ακόμα δείγματα δουλειάς, που θα νόμιζε ότι πρέπει να προβληθούν στο ευρύτερο ελληνικό ή και στο ευρωπαϊκό κοινό¹⁰. Η ομάδα αυτή θα πρέπει να έχει σχηματίσει σαφή εικόνα για το τί θέλει να ζητήσει από την Πολιτεία ως προς το ποιές αρχές, δηλαδή, αξίες θα διέπουν τα προγράμματα, αρχές και αξίες που κρίνει απαραίτητες για την επιδίωξη αυτού του τύπου αλλά και για τον εμπλουτισμό του ραδιοτηλεοπτικού κοινού.

Ραδιοηλεκτρονική και Έκκλησία: από το συνέδριο του «Παρνασσού».

Η ομάδα αυτή πέρα από την προπαρασκευαστική και διαπραγματευτική της αποστολή πρέπει να επισημάνει ανθρώπους ταλαντούχους, οι οποίοι θα έχουν υποστεί ειδική εκπαίδευση στο χώρο της Ραδιοφωνίας και της Τηλεόρασης και που θα ήταν πρόθυμοι να συνεργασθούν μαζί της, έτσι ώστε οι προτάσεις να είναι ρεα-

λιστικές και εφικτές. Αυτά βέβαια, ως προς τον διάλογο με την Πολιτεία.

Έκκλησιαστικό ραδιοτηλεοπτικό κανάλι...

Σ' αυτή τη φάση δεν συζητώ την περίπτωση παραχωρήσεως ενός τηλεοπτικού καναλιού ή ραδιοφωνικού σταθμού στην Έκκλησία για να παρουσιάζει δικιά της προγράμματα. Δεν σημαίνει όμως ότι δεν πρέπει να είναι στις άμεσες ή έμμεσες προοπτικές της Έκκλησίας ή επιδίωξη λύσεως προς αυτή την κατεύθυνση¹¹. Παρ' όλο ότι έχουμε πρόσφατο παράδειγμα από την Πορτογαλία. Το Αθηνναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων μετέδωσε από την Λισαβόνα ότι η νέα Κυβέρνηση της Πορτογαλίας, με νομοσχέδιο που θα συζητηθεί σύντομα στη Βουλή, παραχωρεί στην Έκκλησία ένα τηλεοπτικό δίκτυο, για να παρουσιάζει δικιά της προγράμματα. Κυβερνητική δήλωση που δόθηκε στη δημοσιότητα αναφέρει ότι η Κυβέρνηση «αναγνωρίζει ότι η Έκκλησία έπαιξε ένα πολύ σημαντικό ρόλο στην ιστορία της Πορτογαλίας στη διάρκεια των αιώνων και ότι είναι ένας από τους πιο ζωντανούς θεσμούς της κοινωνίας μας»¹².

Αν η Έκκλησία της Πορτογαλίας έπαιξε ένα τόσο σημαντικό ρόλο στην ιστορία της τι θα μπορούσαμε να πούμε για την Ορθόδοξη Έκκλησία που ήταν και είναι κιβωτός του γένους και φύλακας της εθνικής μας αυτοσυνηδεισίας;

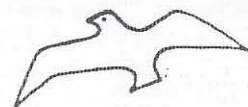
Αν δεν συζητώ αυτή τη στιγμή, πράγμα που ίσως ξενίσει μερικούς, την περίπτωση ενός έκκλησιαστικού ραδιοτηλεοπτικού δικτύου είναι διότι πιστεύω ότι υπάρχουν ασφαλώς ευρέα περιθώρια στο εσωτερικό κύκλωμα του γενικότερου έκκλησιαστικού χώρου ώστε να αναληφθούν πρωτοβουλίες για πλήρη χρησιμοποίηση της σύγχρονης οπτικοακουστικής τεχνολογίας στη χριστιανική οικοδομή και στην ἐμβάθυνση των χριστιανικών ἀληθειῶν.

Αυτό πάλι δεν σημαίνει ότι η Έκκλησία δεν πρέπει να ζητήσει από την Πολιτεία (ΕΡΤ 1 και 2) να της παραχωρηθούν δικές της ώρες εκτός των υπάρχοντων χρονικών «ψιχίων» που της διατίθενται τώρα. Αν όχι τακτές ώρες, τουλάχιστον όμως για τα μεγάλα θέματα που παρουσιάζονται στην ελληνική σκηνή, όπως ο πολιτικός γάμος, οι ἀμβλώσεις, ή έκκλησιαστι-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 75 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5 τεύχους.

σέ δρόμους ποιμαντικής διακονίας

κή περιουσία, ή γλώσσα, ή εκπαίδευση κ.λπ. να ζητήσει να της δοθούν ώρες, κατά τις οποίες, με άνεση και με δικούς της ανθρώπους που να την εκπράξουν και να την εκπροσωπούν, να παρουσιάσει τη δική της οπτική γωνία σε θέματα που επιθυμεί να επικοινωνήσει απ' ευθείας με τον ελληνικό ορθόδοξο λαό, που είναι και φορολογούμενος και συνδρομητής της επίσημης Ραδιοτηλεόρασης. Τουτό πάλι δεν εμποδίζει με εκπροσώπους της να συμμετέχει και σε άλλου τύπου συζητήσεις ή εκπομπές όπως «Άνοιχτά χαρτιά», «Έδώ και σήμερα» κ.ά.

ή πρωτοβουλίες για έσωτερικό εκκλησιαστικό «κύκλωμα»;

Πέρα, όμως, από επίσημα κρατικά κανάλια και πέρα από «πειρατικούς» ένδεχομένως ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς — υπήρξαν και τέτοιες περιπτώσεις όσον αφορά το ραδιόφωνο —, υφίσταται ανάγκη δημιουργίας ενός «επαγγελματικά» υπευθύνου εκκλησιαστικού δικτύου προετοιμασίας, διακίνησης και μεταδόσεως ακροαματικού και θεαματικού υλικού με δυνατότητες αγοράς, παραγωγής, πωλήσεως, δανεισμού και προβολής του στο ευρύτερο κοινό.

Στην αρχή βλέπουμε την αναγκαιότητα μιας «πειραματικής» έστω χρηματοδότησεως παραγωγής νέων προγραμμάτων και καθιερώσεως βραβείου ή βραβείων που θα ενθαρρύνουν την δημιουργικότητα νέων σεναριογράφων, σκηνοθετών, παραγωγών. Τόσο ή χρηματοδότηση όσο και ή βράβευση — έτοιμης ήδη δουλειάς ή κατόπιν προκηρύξεως — μπορεί να γίνει ένδεχομένως από την Έκκλησία, τον «Παρνασσό» — που φιλοξενεί την ώραία αυτή και χρήσιμη πρωτοβουλία των συνεργαζομένων με αυτόν σωματείων —, άλλα ιδρύματα, όπως το «Ίδρυμα Κατίγκω και Γιώργης Χρ. Λαυμιός», που έχει ήδη θεσπίσει και βραβείο Λογοτεχνίας χριστιανικής έμπνεύσεως.

Αναφέρω μία είδηση, που δημοσιεύτηκε από τον «Γήλεφο» στην «Καθημερινή» της 24.1.1986, για οικονομική ενίσχυση από το «Ίδρυμα Αλέξανδρος Ωνάσης» ενός μεγάλου ντοκιμανταίρ για το Σινά, που είναι συμπαραγωγή του Βρεταννικού Τέταρτου Καναλιού και της ΕΡΤ 2. Η ταινία αυτή θα προβληθεί στην Ελλάδα στις 2 Μαΐου τ.έ.

Θά ήταν παράλειψη να μην αναφερθεί ή με χρηματοδότηση της Ι. Αρχιεπισκοπής Αθηνών παραγωγή, με πρωτοβουλία τριμελούς έπιτροπής που απαρτιζόταν από τους Χρήστο Θεοδωρόπουλο, Χρήστο Γιανναρά και Άννα Συνοδινού, τηλεοπτικής ταινίας για τον «Όσιο Λουκά». Εύχης έργο θά ήταν, ένα από τα δύο επίσημα κανάλια να εξασφάλιζε για έφέτος την προβολή αυτής της ταινίας το Μ. Σάββατο, 3 Μαΐου, που

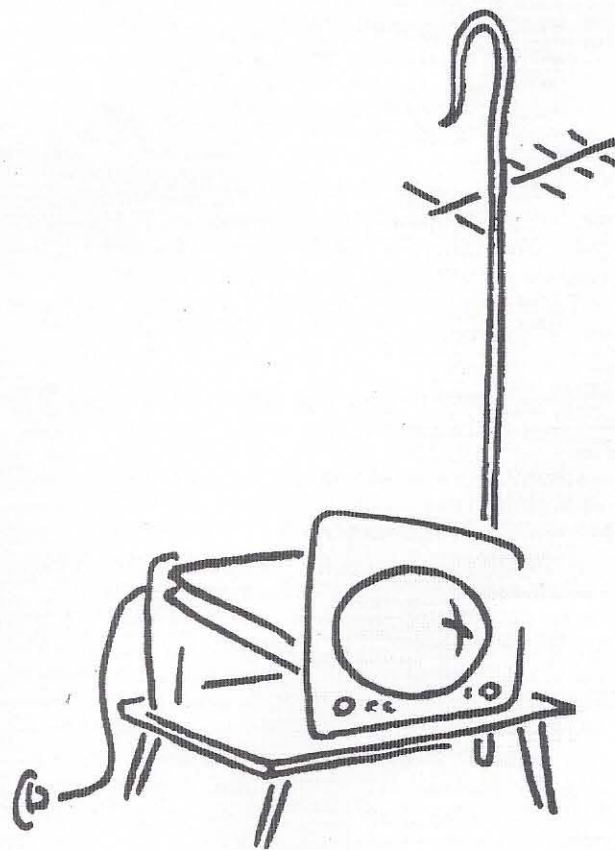
συμπίπτει και με την μνήμη της ανακομιδής του λειψάνου του Όσιου Λουκά (του Στειριώτη), ο οποίος υπήρξε «δλάστημα μέν της Ελλάδος, κόσμημα δέ μάλλον και ποθεινόν έντρύφημα»¹³.

Πρόσφατα, σύμφωνα με πληροφορίες, γερμανικά τηλεοπτικά συνεργεία γύρισαν ταινίες για την Σιμωνόπετρα του Αγίου Όρους και την Παναγία της Τήνου.

Το εργαστήριο παραγωγής

Το πειραματικό ή με κανονικές συνθήκες λειτουργίας εργαστήριο (Studio) του «δικτύου», που αναφέραμε λίγο πιο πάνω, θά παρήγαγε προγράμματα που θά μπορούσαν να χρησιμεύσουν:

- σε ιδιωτική ή ομαδική χρήση (θα εξετάσουμε άμέσως πιο κάτω την περίπτωση του Video-Club).
- στο μάθημα των Θρησκευτικών με την χρησιμο-

Τηλεόραση: ποιμαντική... προσέγγιση.

ποίησή τους από τους θεολόγους καθηγητές'

- γ) στα Κατηχητικά Σχολεία ή στις Χριστιανικές νεανικές ομάδες ή στην κάλυψη αναγκών θρησκευτικής αγωγής της νηπιακής και προσχολικής ηλικίας
- δ) στα κηρύγματα (έσπερινά και όμιλίες για ένηλίκους)
- ε) στην προβολή τους από την τηλεόραση είτε στην ώρα των θρησκευτικών εκπομπών είτε επίκαιρα στις μεγάλες γιορτές του εκκλησιαστικού έτους
- στ) στην προβολή τους σε ιδρύματα, των οποίων οι πρόφομοι δέν έχουν άλλου τύπου προσβάσεις σε τέτοια προγράμματα (νοσοκομεία, γηροκομεία, άσυλα, κέντρα ηλικιωμένων, φυλακές)
- ζ) στην έθνικο-θρησκευτική κάλυψη αναγκών των όμογενών
- η) στην ορθόδοξη ιεραποστολή
- θ) σε συνεργασία με τις Θεολογικές Σχολές και την Διεύθυνση Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων θά ήταν δυνατή ή προετοιμασία ταινιών για τους φοιτητές των Θεολογικών Σχολών, τους σπουδαστές των Ιερατικών Σχολών και των Εκκλησιαστικών Λυκείων που θά προβάλλονταν μέσω της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης. Οι ταινίες αυτές θά μπορούσαν να συντελεθούν και στην επιμόρφωση του Ιεροού κλήρου και των λαϊκών, αν μάλιστα καθιερωόταν ζώνη προβολής εξυπηρετική γι' αυτό τό σκοπό, π.χ. 4-5 μ.μ.

Έδώ, μπορούμε να αναφέρουμε τό παράδειγμα παραγωγής και διακινήσεως ταινιών μέσω του ιδρύματος «Απόστολος Βαρνάβας» ή της προβολής της ταινίας και διενεουκασέτας του γιατρού Νάτανσον, «Η σιωπηλή κραυγή» από διάφορους οργανισμούς, σωματεία και συλλόγους.

Τρόποι διακινήσεως της παραγωγής: τό Βίντεο - Κλάμπ

Νεανικά ένοριακά κέντρα, πνευματικά κέντρα των Ι. Μητροπόλεων, αίθουσες χριστιανικών συλλόγων μπορεί ν' αποτελέσουν τους χώρους προβολής, συζητήσεων επί του περιεχομένου αλλά και ευαισθητοποιήσεως για την προετοιμασία και ανάδειξη νέων στελεχών.

Θά ήταν χρήσιμο να μελετηθεί ή περίπτωση ένός εκκλησιαστικού Βίντεο - Κλάμπ ή ένοριακής ταινιοθήκης. Ποιά μπορεί να είναι τά όρια και οι δυνατότητες λειτουργίας ένός βίντεο - κλάμπ στα πλαίσια μιας ένορίας ή ομάδας ένοριών ή ακόμα και Μητροπόλεως; Η ιδέα δέν προβάλλεται ως απλή σκέψη του γράφοντος. Προβάλλεται για να μελετηθεί ως προς την χρησιμότητα και τή λειτουργικότητά της. Όχι τόσο σαν αυτόματυνα του τηλεθεατή που δανείζεται από τό βίντεο - κλάμπ της γεντονιάς του ταινίες για να καλύψει τό ψυ-

χαγωγικό του «κενό», αλλά και ως έμπλουτισμός και σε πτυχές που είναι αδύνατο ή δέν θέλει κάποτε να καλύψει ένα κρατικό τηλεοπτικό κανάλι.

Γυρισμένη σε διενεουκασέτα για παράδειγμα θά ήταν δυνατό να προβληθεί στο ένοριακό Βίντεο - Κλάμπ συνέντευξη του παπα - Γρηγόρη Καρανταή, που υπηρετεί στο Διαλεκτό της Ι. Μητροπόλεως Καβάλας και δούλεψε σκληρά για να μαζέψει χρήματα και να καλύψει πολλές ανάγκες ανθρώπων που είχαν προβλήματα τις ήμέρες των έορτών. Η δράση του φαίνεται ότι δέν περιορίζεται στις έορταστικές περιόδους. Τό ρεπορτάζ δημοσίευσαν «Τά Νέα» και ό δημοσιογράφος κ. Σπύρος Άλεξίου τό προτείνει σαν ένα πολύ ένδιαφέρον θέμα για να γυρισθεί από την ΕΡΤ 1 ή 2. «Ό Άϊδάς της φορούσε ράσα στην Ξάνθη» («Η Καθημερινή» 16.1.1986).

Προς την κατεύθυνση της δραστηριοποίησεως των ένοριών άς μου επιτραπεί να υπενθυμίσω ένα — τό τελευταίο — από τά πορίσματα - προτροπές του 10ου Ιερατικού Συνεδρίου της Ι. Μητροπόλεως Δημητριάδος που έγινε έφέτος: «Προμηθευτείτε παιχνίδια για τά παιδιά, βίντεο, τηλεόραση και ό,τιδήποτε άλλο σας διευκολύνει στο έργο σας. Ό τεχνικός αυτός εξοπλισμός σας είναι άπαραίτητος όταν θέλετε να κάνετε σοβαρή δουλειά» («Ό Έφημέριος» 1/15 Ιανουαρίου 1986, άριθ. 1-2, σ. 32).

Άλλες πηγές τροφοδοτήσεως

Σ' αυτό τό σημείο θά ήθελα να υποδείξω την ύψηλή ποιότητα και ποικιλία ταινιών που προβάλλονται στα πλαίσια της εκπαιδευτικής τηλεόρασεως και που λόγω ώρων προβολής πηγαίνουν παρά τις επαναλήψεις κυριολεκτικά χαμένες.

Ταινίες παιδαγωγικού, ψυχολογικού, έγκυκλοπαιδικού χαρακτήρα δέν τυγχάνουν της ανάλογης έπιμεταλλεύσεως και προσοχής από τό παιδικό και τό ένηλικό κοινό. Θυμίζω πρόσφατες ταινίες για τό σώμα του ανθρώπου, τις ψυχολογικές του λειτουργίες, για την άγωγή των παιδιών, για τά Μετέωρα και τον Μυστρά, που οι περισσότεροι άγνοούμε. Σε συνεννόηση με τις ΕΡΤ 1 και 2 θά υπήρχε δυνατότητα μαγνητοσκοπήσεως και επαναπροβολής τους.

Με την υπόδειξη που κάνω επιθυμώ άπλώς να τονίσω, ότι δυστυχώς και ώραία τυχόν προγράμματα μέγουν άνεπιμετάλλευτα λόγω ώρων προβολής τους ή και μη έγκαιρης προειδοποίησεως του κοινού.

Δελτίο κριτικής παρουσιάσεως των προγραμμάτων

Η ομάδα για την οποία κάναμε λόγο θά μπορούσε να ζητήσει να βλέπει έγκαιρα όρισμένες ταινίες και να άσκει την ανάλογη κριτική παρουσίαση σε ειδικό δελτίο ή και στα υπάρχοντα εκκλησιαστικά έντυπα για

νά ἐνημερώγει καί νά προειδοποιεῖ τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Ἡ κριτική παρουσίαση τῶν προγραμμάτων θά μπορούσε νά κινηθεῖ πρὸς τίς ἀκόλουθες κύριες κατευθύνσεις:

- α) ὕπαρξη ἐκκλησιαστικῶν ἐκπομπῶν
- β) ἐκπομπές πού παρουσιάζουν τὴν πολιτιστικὴ μας παράδοση (Βυζάντιο, παραδοσιακὸς τρόπος ζωῆς, συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας σὲ διαφόρους τομεῖς)
- γ) ἐκπομπές πού ἐμφανίζουν ἀρνητικὲς θέσεις, γεγονότα καὶ ἀπόψεις ὡς πρὸς τὴν Ἐκκλησία
- δ) ἐκπομπές στὶς ὁποῖες προβάλλονται ἀξίες πού συμβαδίζουν μὲ τίς ἀξίες καὶ τὰ ἰδεώδη τῆς Ἐκκλησίας (φιλαλληλία, εἰρήνη, δικαιοσύνη κ.λπ.).

Κρίνεται ὡς ἀπαραίτητη ἡ κατόπιν ἐπισταμένης παρακολούθησής ἀκριβῆς γνώση τοῦ προγράμματος, ὁ λεπτομερὴς κατὰ θέματα καταμερισμὸς του καὶ ἡ συναγωγή ἀναλόγων καὶ καταλλήλων συμπερασμάτων γιὰ τὴν πῶς πέρα μεθόδευση τῶν ἐνεργειῶν πού πρέπει νά ἀναληφθοῦν. Ἡ ὁμάδα αὐτὴ θά μπορούσε νά παρακολουθεῖ καὶ νά κρίνει ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ἐκπομπές πού βγαίνουν «στὸν ἀέρα» χωρὶς νά ἔχουν μαγνητοσκοπηθεῖ ἀπὸ πρῖν.

Προετοιμασία στελεχῶν

Γιὰ ὅλα αὐτὰ, βέβαια, πέρα ἀπὸ τὴν χρησιμοποίησιν ἀνθρώπων πού εἶναι ἤδη εἰδικευμένοι, θά πρέπει νά ἀνάρξει πρόνοια γιὰ τὴν προετοιμασία καὶ τὴν ἀνάδειξη νέων ἀνθρώπων μὲ εἰδικὰ προγράμματα κατάρτισης καὶ ἐπιμορφώσεως στὸ ἐσωτερικὸ καὶ μὲ ἀποστολὴ ὑπατρόφων στὸ ἐξωτερικὸ. Οἱ νέοι αὗτοί θά πρέπει νά χρησιμοποιηθοῦν ὅταν περατώσουν τίς σπουδές

αὐτοὺς ἀπὸ φορεῖς πού τοὺς ἀποστέλλουν ἢ ἀπὸ ἄλλους ὀργανισμοὺς πού θά ἔχουν τὴν ἀνάγκη τους.

Περατώνοντας τὴν εἰσήγησή μου ἐπιθυμῶ νά δπενθυμίσω τὴν φράση τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, ἡ ὁποία τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν καὶ τῶν περιστάσεων ἔχει τὴν ἐφαρμογὴ της καὶ ἐδῶ: «Πρᾶξις γὰρ θεωρίας ἐπίβασις». Γιὰ νά μporέσουμε νά δοῦμε ἀπτά καὶ ὀρθὰ ἀποτελέσματα στὸν χῶρο τῆς Ραδιοτηλεόρασεως θά πρέπει νά ἔχουμε μοχθήσει πολὺ κατὰ τὴν πράξη τῆς προετοιμασίας. Ὁ λόγος τοῦ Κυρίου μας ἀνηχητῶς κυριολεκτικὰ ἐπίκαιρα ὅταν λέγει: «ὅς ἔχει ὄτα ἀκούειν ἀκουέτω» (Μάρκου δ' 9' «ὅποιος ἔχει αὐτιά γιὰ ν' ἀκούει ἄς ἀκούει») καὶ «αὐτὸς πού ἔχει μάτια γιὰ νά βλέπει ἄς δεῖ» (Ἡσαίου ς' 9-10). Τί πῶς ὀδηγητικὴ κατὰληξίς γιὰ μιὰ εἰσήγησιν μὲ τίτλο «Ραδιοτηλεόραση καὶ Ἐκκλησία» θά μπορούσε νά βρεθεῖ;

ΤΕΛΟΣ

9. Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μπορεῖ νά παίξει ἓνα σπουδαῖο ρόλο.

10. Εἶναι εὐκαιρία νά ἐτοιμαστοῦν ξενόγλωσσα προγράμματα προσιζόμενα γιὰ τὸν εὐρωπαϊκὸ χῶρο τῆς Εὐρώπης τῶν δόδεκα. Οἱ προοπτικὲς τῆς ἀμεσης δορυφορικῆς λήψεως θά πρέπει νά μᾶς κινητοποιήσουν πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση. Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία ἔχει ἤδη κάνει σχετικὲς προσπάθειες προετοιμάζοντας πρωτότυπες ταινίες μὲ θέμα τὸ «Αἰγαῖο».

11. Ἡ εἰδηση μὲ σχόλια δημοσιεύτηκε στὸ περ. «Σύνδεσμος» στὸ τεῦχος Ἰανουαρίου 1986, σ. 9 καὶ «Ἐφημέριος» 1 Φεβρουαρίου, ἀριθ. 3, σ. 42.

12. Πρβλ. σχόλιο στὴ στήλη Ἐπίκαιρα τοῦ «Ἐφημερίου» τῆς 15.3.1985, σ. 79 καθὼς καὶ σχετικὰ δημοσιεύματα τοῦ Δημήτρη Φερούση, ἰδιαίτερα τίς σ. 32-43 τοῦ μνημονευθέντος ἐβλήτου του στὴν ὑποσημείωση 7.

13. Πρβλ. λήμμα, «Λουκάς, ὁ Σπειριώτης, Ὁσῖος» τοῦ Τάσου Θ. Πριτσόπουλου, στὴν Θ.Η.Ε. τόμο 8 (1966) στήλας 380-390.

Δ Ρ Α Μ Α Θ Ε Α Ν Θ Ρ Ω Π Ι Ν Ο Ν

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἀπὸ τὴν σελίδα 87)

καί, διὰ τῆς ψυχῆς, εὐθὺς ἀμέσως ἠνώθη καὶ πρὸς τὸ σῶμα, τὸ δημιουργηθὲν διὰ τῆς δημιουργικῆς ἐνεργείας τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Οὕτω νοοῦμεν, ὅτι ἐπραγματοποιήθη τὸ τοῦ Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου «ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν» (Ἰω. 1,14). Οὕτω νοοῦμεν τὴν σάρκωσιν τοῦ Ἐμμανουήλ, ἐν τῇ ἀπειράνθρωπῃ Παρθένῳ τοῦ Ἡσαίου (7,14). Οὕτω νοοῦμεν τὸ τοῦ Βαροῦχ «ἐπὶ τῆς γῆς ὄφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη» (3,38), ἀτινα συνέθεσαν τὸ ἄρθρον τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως τῶν «μελλόντων κληρονομεῖν σωτηρίαν» (Ἐβρ. 1,14)! Οὕτω νοοῦμεν, ὅτι τό, συναφές πρὸς τὴν Σάρκωσιν τοῦ Λόγου, Μυστήριον τῆς Παρθενίας τῆς Θεοτόκου, ἀπὸ τῶν ἡμερῶν ἔτι τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου

Ἰερομάρτυρος Ἀντιοχείας, ὡς ἐν τῶν τριῶν «μυστηρίων σιγῆς» (Ἰγν. Πρὸς Ἐφεσ. IV) τῶν διαλαθόντων τὴν προσοχὴν τοῦ Σατανᾶ, δὲν τὸ ἐδίδασκον οἱ σιγήθεις Κατηχηταὶ εἰς τοὺς συμπληροῦντας τὴν κατήχησίν των καὶ ἐρχομένους πρὸς τὸ Φῶτισμα (Βάπτισμα) κατηχομένους. Ἐν ἄκρῃ εὐλαβείᾳ καὶ μυστικότητι, τὸ ἀπεκάλυπτεν ὁ ἴδιος Ἐπίσκοπος, ὡς τὸ ἀγιώτατον τῶν πιστευτέων μυστηρίων τῆς σωζούσης Πίστεως. Οὕτω δὲ νοοῦμεν καὶ διατὶ ὁ ἱερός Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος, μετὰ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν τριῶν δεκαεπταδῶν γενεῶν τῶν προγόνων τοῦ Μεσσοῦ Χριστοῦ, προκειμένου ν' ἀποκαλύψῃ τὴν Γέννησίν Του, ἀλλάσσει ἀπατόμως ὕφος καὶ τρόπον ἐκφράσεως, μὲ ἐν, πολυσήμαντον «δέ»: «Τοῦ δὲ Ἰησοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν!» Προσκυνοῦμεν καὶ λατρεύομεν τὸ Μυστήριον. Ἀμήν.